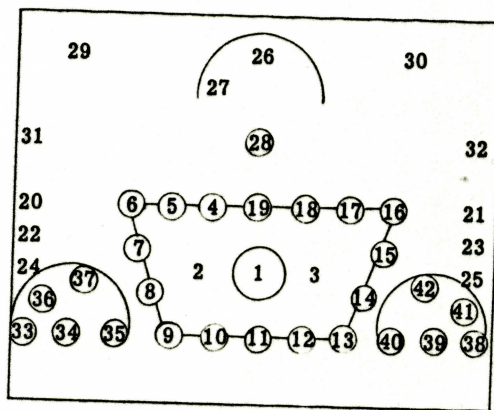
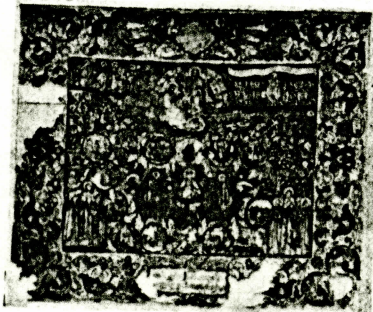

21. Rysk fotfolksfana

För Dmitrij Romanovitj Zjukovs regemente moskvastreltser.
Daterad 2 november 1694. Tagen vid Saladen 1703.

H. 301 cm, br. 355 cm. Duken, som består av grönt mittfält och bård i flera färger, är sammansatt av olika sidentyger, bl. a. atlas samt kinesisk och europeisk damast. Frans av guld och silver. Fästanordning av rött kläde. Utsmyckningen är utförd i intarsiateknik och målning.

Huvudfältet inramas av en bård, vars form- och färgrika blom- och bladrankutsmyckning visar påverkan från västeuropeisk barockkonst. Av bårdens två textkartuscher ger den nedre fanans datering och placering till Zjukovs regemente.

Av de båda huvudmotiven med dess 139 figurer återges på dukens

nedre parti *Maria, den livgivande källan*, d. v. s. Maria med Jesusbarnet, placerad i dopfunt (1). På molnbankar till höger och vänster därom uppvaktar änglar (2, 3). I en firsidig krets skildras i sexton medaljonger Marias och Kristi liv: Marias födelse (4), tempelgång (5), bebådelse (6), Kristi födelse (7), omskärelse (8), Marias kyrkogång (9), Kristi fottvagn (10), Kristus i Getsemane (11), inför Kaifas (12), Kristi gisslande (13), törnekröning (14), korsbärande (15), korsfästelse (16), Kristus på korset (17), Kristi uppståndelse (18), Maria, som med korsets stav dödar onskans orm (19). Från medaljongerna utgår åt sidorna stjälkar med blomkalkar, vari placerats Johannes döparen (20), aposteln Petrus (21), metropoliterna Petrus (22), Alexej (23), Jona (24) och Filip (25).

Det andra huvudmotivet, *Kristi och de saligas krönande med livets krona, segerkransen*, upptar fanans övre parti. Centralgruppen består av treenigheten, omgiven av stjärnbeströdda himlavalv och av molnformationer. Gud Fader (26) kröner Kristus (27). Vid deras fötter ses den Helige Andes duva (28). Herrens änglar (29), stående på molnbank t. v., åtföljs av text ur Hebreerbrevet 2: 9, »Jesus se vi för sitt dödslidandes skull hava blivit krönt med härlighet och ära». På höger sidas molnbank ses Kristus sträcka ut armarna i korsställning (30). Den om en grekisk gud erinrande ynglingagestalten vittnar om en i den bysantinska ryska konsten obruten tradition från antiken. Enligt den ryska texten är Kristi ord: »Jag kröner er och låter er mottaga palmkvistar, ni som bekänna er till Herrens namn». Livets krona i form av segerkrans överräcks även av ur moln framträdande änglar till de saligas skaror. Vägen till salighet markeras av personifikationerna av Nåden (31) och Sanningen (32), den senare med rättvisans skål.

Dessa båda huvudframställningar flankeras nedtill av två grupper med tillbedjande helgon i helfigur. T. v. återges helgonfurstarna Dmitrij tsarevitj (33), Konstantin den store (34), Boris (35), Gleb (36) och gudsmannen Alexej (37). T. h. ses helgonen Nikon (38), Sergius Radonezjskij (39), Alexander Nevskij (40), Maxim (41) och Vasilij (42).

Om den allmänna tendensen under 1600-talet vad fälttecknens storlek beträffar var en övergång från stort till litet format, gällde

motsatsen för moskvastreltsernas fanor. Format och utsmyckning är där en direkt avspiegling av streltsernas betydelse och maktposition. Jfr även nr 12 samt nr 10, 11, 13, 14, 18, 20.

Inv. nr: HJ 21: 9.